Teknologiateollisuus

Teknologiateollisuuden lausunto eduskunnan talousvaliokunnalle Euroopan komission ehdotuksesta koskien viherväitteitä U 25/2023 vp

Teknologiateollisuus kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa.

Teknologiateollisuus pitää pääasiallisesti perusteltuna valtioneuvoston kantaa EU:n komission direktiiviehdotukseen viherväitteistä.
Esitämme kuitenkin muutamia tärkeinä pitämiämme tarkennuksia valtioneuvoston kantaan.

Teknologiateollisuuden lausunto

Teknologiateollisuudessa pidämme yleisesti erittäin tervetulleena kehityssuuntana yhteisten pelisääntöjen luomista viherväitteille sekä viherväitteiden kytkemistä tutkittuun sekä vertailtavaan tieteelliseen tietoon.

Lausuntomme keskeiset huomiot:

- **Harmonisointi:** Toimeenpanon yhdenmukaistaminen EU:n tasolla on olennaista direktiivin asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi.
- **Jo valmisteilla oleva lainsäädäntö:** Direktiivin jatkovalmistelussa tulisi huomioida jo valmisteilla olevat kestävyystietojen läpinäkyvyyttä lisäävät lainsäädännöt (mm. CSRD & ESPR).
- **Ei monimutkaista ja taloudellisesti raskasta toteutusta:** Viherväitteiden varmentaminen ei saisi aiheuttaa yrityksille kohtuutonta byrokraattista tai taloudellista taakkaa. Monimutkainen ja raskas toteutus voi ohjata yrityksiä luopumaan vapaaehtoisten viherväitteiden käytöstä.
- **Sanktioiden oikeasuhteisuus:** Velvoitteiden laiminlyömisestä seuraavien sanktioiden tulee olla rikkomuksiin nähden oikeasuhteisia.

1) Harmonisaatio EU-jäsenmaiden välillä

Näkemyksemme mukaan keskeistä direktiiviehdotuksen asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi on, että toimeenpanossa huomioidaan maksimaalinen harmonisaatio EU-jäsenmaiden välillä. Pidämme erityisen tärkeänä, että viherväitteiden todentaminen, rikkomusten seuraamukset sekä viranomaisvalvonta ovat yhdenmukaista jäsenmaiden välillä. Vain EU-tasoisella harmonisella toimeenpanolla direktiiviesitys pystyy tavoitteidensa mukaisesti kitkemään kilpailijoiden välisiä epäreiluja markkinointikäytäntöjä sekä ehkäisemään harhaanjohtavien viherväittämien hyödyntämistä EU:n sisämarkkinoilla. Vaatimusten yhdenmukaistaminen EU:n tasolla on

Teknologiateollisuus ry

Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
Puhelin 09 192 31
www.teknologiateollisuus.fi
Y-tunnus: 0215289-2

olennaista sisämarkkinoiden toiminnan turvaamiseksi sekä direktiivin asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kestävyystietojen luotettavuuden ja vertailukelpoisuuden kannalta on erityisen tärkeää, että käytettävät tutkimusmenetelmät ja varmennustavat olisivat yhdenmukaisia jäsenmaiden kanssa. Hyvin erilaiset toteutustavat direktiivin toimeenpanossa jäsenmaiden välillä voivat johtaa markkinoiden pirstoutumiseen. Reilun kilpailuympäristön luomiseksi myös EU:n ulkopuoliset tuontituotteet tulisi saada yhtäläisen sääntelyn piiriin.

2) Valmisteilla oleva lainsäädäntö kestävyystietojen läpinäkyvyyden lisäämiseksi

Viherväitteiden toimeenpanossa tulisi ennen kaikkea huomioida jo valmisteilla olevat kestävyystietojen läpinäkyvyyttä edistävät lainsäädännöt, jotta päällekkäisyyksiltä vältytään ja eri lainsäädännöt saatetaan toisiaan tukevaksi kokonaisuudeksi.

Yritysten sekä tuotteiden kestävyystietojen läpinäkyvyyttä edistävät jo valmisteilla olevat esitykset, kuten yritysten kestävyysraportointidirektiivi (CSRD) sekä ekologista suunnittelua koskeva asetus (ESPR), jotka vastaavat jo osaltaan yritysten sekä tuotteiden kestävyystietojen läpinäkyvyyden selkeyttämiseen sekä esitettyjen kestävyystietojen varmentamiseen.

Näissä valmisteilla olevissa esityksissä hyödynnetyillä työkaluilla voitaisiin vastata myös EU:n komission esittämiin viherväitteitä koskevan direktiiviehdotuksen esittämiin vaatimuksiin. Näkemyksemme mukaan kestävyysraportointi -direktiivissä varmennettuja kestävyystietoja voitaisiin hyödyntää viherväitteiden varmentamisessa, raportoinnin sisältämien tietojen ollessa standardoituun tieteelliseen sekä kolmannen osapuolen varmentamaan tietoon perustuvia. Myös ekologista suunnittelua koskeva asetuksen (ESPR) sisältämää digitaalista tuotepassia voitaisiin hyödyntää kestävyystietojen läpinäkyvyyden edistämiseksi.

Kehitteillä oleva digitaalinen tuotepassi tulee sisältämään keskeisiä kestävyyteen viittavia tietoja, kuten tuotteen kestävyyteen ja korjattavuuteen, kierrätettyyn sisältöön ja tuotteen varaosien saatavuuteen. Digitaalinen tuotepassin tavoitteena on auttaa kuluttajia ja yrityksiä tekemään tietoisia valintoja ostaessaan tuotteita, helpottamaan korjauksia ja kierrätystä sekä parantamaan avoimuutta tuotteiden elinkaaren ympäristövaikutuksista.

3) Toteutus ei saa olla liian rajoitettua, monimutkaista tai aiheuttaa kohtuutonta taloudellista taakkaa

Viherväitteiden sääntelyssä tulisi huomioida yritysten mahdollisuudet vastata esityksen asettamiin velvoitteisiin. Viherväitteiden varmentaminen ei saisi aiheuttaa yrityksille kohtuutonta byrokraattista tai taloudellista taakkaa. Erityisen tärkeää on tässä huomioida

pk-yritysten rajalliset resurssit ja mahdollisuudet vastata direktiivin asettamiin velvoitteisiin. Kuten ympäristövaliokuntakin lausunnossaan toteaa, sääntelystä aiheutuva taakka ja kustannukset ovat pk-yrityksille suhteessa suuria yrityksiä merkittävämmät, mikä tulisi ottaa huomioon. Teknologiateollisuus ry jakaa tämän huolen ja korostaa, että velvoitteiden tulisi tästä syystä olla oikeasuhteisia sen asettamiin tavoitteisiin nähden.

Pahimmillaan liian hankala ja taloudellisesti raskas prosessi direktiivin asettamien velvoitteiden toteuttamiseksi voi ohjata yrityksiä luopumaan vapaaehtoisen vihreiden väitteiden käytöstä. Sääntelyn tulee myös olla selkeää sekä ymmärrettävää, jotta yrityksillä on tosiallisesti mahdollisuus vastata asetettuihin velvoitteisiin ja pystyä tulevaisuudessakin hyödyntämään vapaaehtoisia viherväitteitä markkinoinnissaan. On kaikkien osapuolten etujen mukaista, että tulevaisuudessakin on saatavilla valintapäätösten tueksi ympäristövaikutuksiin sekä kestävyyteen liittyviä tietoja. On siis tärkeää luoda sellaiset yhteiset pelisäännöt, jotka tosiasiallisesti minimoisivat harhaanjohtavien tai katteettomien viherväitteiden käytön markkinoilta, mutta jotka olisivat riittävän selkeitä ja eivät nostaisi kohtuuttomasti yritysten kustannuksia näiden velvoitteiden noudattamiseksi.

4.) Sanktiot ja seuraamukset

Direktiivin sisältämien velvoitteiden laiminlyömisestä seuraavien sanktioiden tulee olla rikkomuksiin nähden oikeasuhteisia.
Teknologiateollisuus ry: katsoo kuten mm. Elinkeinoelämän keskusliitto, että sanktioissa tulisi välttää ylilyöntejä, jotta pk-yrityksiä ei rangaista lievistä tai tahattomista virheistä ja erityisen kohtuuttomana yleisseuraamuksena pidämme julkisista hankinnoista ulossulkemista ja menettämisseuraamusta (takavarikointi).

Lisätietoja varten,
Noora Kuparinen
Asiantuntija, kestävä kasvu
Noora.kuparinen@teknologiateollisuus.fi
040 742 5603
Teknologiateollisuus ry